

Edebiyat bahçesinden bir meyve...

**DÜNYA'NIN
MERKEZİNE SEYAHAT**

JULES VERNE

Takdim

Klasik eserler, yazıldığı devri şekillendiren, aradan geçen zamana rağmen eskimeyen, sadece yazarının ait olduğu topluma değil bütün okuyuculara hitap eden ve toplumda değerli kabul edilen sanat eserleridir. Bu klasiklerden biri de Jules Verne'in dünyaca meşhur eseri *Dünya'nın Merkezine Seyahat*'tir.

1864 yılında yayınlanan eserin orijinal adı *Voyage au centre de la Terre*'dir. Eser günümüze kadar birçok dile çevrilmiştir. Ülkemizde ise ilk defa 1884'te basıldıktan sonra defalarca yayınlanmıştır. Başta bilim ve bilim kurgu olmak üzere macera ve polisiye konularında çok sayıda eser veren Jules Verne, Türk edebiyatının önde gelen isimlerinden Ahmed İhsan başta olmak üzere Hüseyin Cahid, Halid Ziya ve Yahya Kemal'e de büyük ölçüde tesir etmiştir. Bu yazarların kendi ifadeleriyle; onları yazmaya iten sebep Jules Verne'in akıcı ve tesirli lisanıyla kaleme aldığı eserleridir.

Jules Verne'in yazdığı heyecan ve macera dolu olan ve büyük küçük her yaştan insana hitap eden bu eser hazırlanırken Osmanlı devrinde 1884'te Maarif Nezareti'nin (Osmanlı Eğitim ve Kültür Bakanlığı) izniyle basılan ve çevirisi Sultan İkinci Abdülhamid Han'ın mabeyncilerinden (Yıldız Sarayı vazifelisi) Mehmed Emin tarafından yapılan *Merkez-i Arz'a Seyahat* isimli kitap esas alındı.

Eseri yayına hazırlarken mümkün olduğunca yazarın akıcı üslubuna dokunulmamaya çalışıldı. Hacimli olmasına rağmen elinizden bırakamayacağınız ve bir solukta okumak isteyeceğiniz eser baştan sona maceralarla doludur.

Hikayenin konusu, 19. asır bilim dünyasının en önemli meselelerinden biri olan, Dünya'nın çekirdeğinin sıcak mı yoksa soğuk mu? olduğuydu. Hikayenin karakterlerinden Axel, Dünya'nın merkezinin yani çekirdeğin sıcak olduğunu savunmaktadır. Profesör Lidenbrock ise bunun tam tersine çekirdeğin soğuk olduğu fikrindedir.

Macera, profesörün eski bir kitabın arasında bulunduğu notla başlıyor. İzlanda'nın yıllar önce sönmüş bir yanardağı olan Sneffels Yanardağı'ndan Dünya'nın merkezine girmeyi düşünen kahramanlar, uzun bir yolculuğun ardından, Arne Saknussemm'in bıraktığı izleri takip ederek, kendilerini uçsuz bucaksız büyük bir iç denizin kenarında bulurlar. Birtakım canavarların arasından denizi geçmeyi başarırlar. Etrafı biraz inceledikten sonra bir mağaraya girerler. Burada karşılarına çıkan bir kayanın geçit vermemesiyle farklı bir yola yönelen kahramanlarımız bu andan itibaren kendilerini deniz kenarında, eski dönemlerde yaşamış birçok insan iskeleti ve değişik hayvanlara ait fosillerle kaplı bir arazide bulurlar. Stromboli Yanardağı'ndan püsküren volkanik lavlar tarafından dışarı fıskırtılana kadar buraları incelemeye devam ederler.

Profesör Lidenbrock ve arkadaşlarının, Dünya'nın merkezine yaptıkları keşiflerle dolu bu zorlu ve maceralı yolculuklarının her satırı heyecanla doludur.

Yasin ÖZKAN

Jules Verne

Jules Verne, 1828'de Fransa'nın Nantes şehrinde doğdu. Zengin ve başarılı bir avukat olan Pierre Verne ile eşi Sophie Henriette Allotte de la Fuye'nin beş çocuğundan en büyüğüdür. Denizcilik geleneği olan bir ailenin çocuğuydu ve bu durum onun yazı hayatına derinden tesir etti. Küçük bir çocukken gemilerde tayfalık yapmak için evden kaçtı ama yakalanıp ailesine teslim edildi.

1847'de hukuk öğrenimi görmesi için Paris'e gönderildi. 1847-1849 yılları arasında Paris'te hukuk okudu. 1850'lerin sonlarında ilk oyunu yayımlandı. Babası, hukuk öğrenimini bıraktığını duyduğunda aralarında büyük bir tartışma çıktı ve harcamaları için gönderilen para kesildi. Bu durum Jules Verne'i hikayelerini satarak para kazanmaya zorladı. Önce devlet memuru, ardından da Amiens'te belediye meclis üyesi oldu. Vaktini Paris'in kütüphanelerinde jeoloji, mühendislik ve astronomi okuyarak geçirirdi.

Romanlarının büyük beğeni toplaması Jules Verne'i zengin bir adam yaptı. 1876'da büyük bir yat aldı ve Avrupa'nın çevresini yatıyla dolaştı.

İlk yazılı ürünleri arasında komedyalar ve librettolar vardı. Kendisine dünya çapında şöhret kazandıran eserleri

ise hayatının daha geç bir dönemine denk gelir. Jules Verne, altmışın üzerindeki kitabının önemli bir kısmını 1865 ile 1870 yılları arasında ailesiyle birlikte yaşadığı Amiens ve Crotoy'da kaleme aldı. 1905'te Fransa'nın Amiens şehrinde öldü.

Hugo Gernsback ve H. G. Wells gibi isimlerle beraber “*Bilim kurgunun babası*” olarak adlandırılan Jules Verne, sadece yaşadığı çağın bilim adamlarına değil, kendinden sonraki devirlerde yaşayan bilim insanlarına da düşünceleriyle rehberlik etmiştir.

Başlıca Eserleri

“*Seksen Günde Devri Âlem (1872), Denizler Altında 20.000 Fersah (1873), İnatçı Keraban (1882), Michael Strogoff (1876), İki Yıl Okul Tatili (1886-1887), Ay'a Yolculuk (1865), Kip Kardeşler, Doktor Ox'un Deneyi, Dünya'nın Ucundaki Fener, Meteor Avı (1901), Altın Yanardağ, Macellanya, Gezgin Cambazlar, Deniz Yılanı, Kahraman Fenerciler, On Beş Yaşında Bir Kaptan, Dünya'nın Hâkimi, Yüzen Şehir, Bir Gazetecinin Yolculuk Notları, Balonla Beş Hafta, Dünya'nın Merkezine Seyahat, Kaptan Grant'ın Çocukları, Karpatlar Şatosu, Esrarlı Ada, Kaptan Hatteras'ın Maceraları, 20. Asırda Paris...*”

Dünyanın Merkezine Seyahat

Profesör Lidenbrock

1863 senesinin Mayıs ayının yirmi dördüne tesadüf eden bir Pazar günü, amcam Profesör Lidenbrock, Hamburg'un en eski mahallesinin eski sokaklarından biri olan Königstrasse'deki 19 numaralı küçücük evine telaşlı bir şekilde döndü. Martha adındaki aşçı kadın amcamı görünce şaşkına dönerek yemeği hazırlamakta geç kaldığını düşündü.

Ben de kendi kendime:

- Dünyada amcam gibi aceleci, sabırsız ve tez canlı bir adam yoktur. Eğer acıkmışsa şimdi kıyametleri koparacaktır, diye konuşuyordum.

Bunun üzerine Martha, yemek odasının kapısını yarıya kadar açarak hayretle:

- Aa! Efendi, ne çabuk geldi, dedi.

Ben de:

- Evet Martha, amcam öyledir, ama telaş etme! Saat daha 14.00 bile değil ki yemek pişmiş olsun.

Martha:

- Öyleyse niçin erkenden döndü?

Axel:

- Baksanıza kutupları değişmiş.

Profesör:

- Değişmiş mi! derken baktı, karşılaştırdı. Bunu fark edince tavana kadar sıçrayarak evi temelinden sarstı.

Gerek onun, gerekse benim kafamda bir şey belirdi. Profesör bağırarak dedi ki:

- Demek Saknussem Burnu'na vardığımız zaman şu melun pusulanın ibresi kuzey değil, güneyi gösteriyormuş.

- Öyleymiş, dedim.

- Öyleyse hatamız şimdi anlaşıldı. Ama şu kutupların değişmesi ne ile açıklanacak!

- Bundan kolay ne var amca, dedim.

- Anlat bakalım oğlum, deyince başladım anlatmaya:

- Pusulamızı bozan sebep, mutlaka Lidenbrock Denizi'nde fırtınaya yakalandığımız zaman salın üzerinden, sağından, solundan geçen ateş topu her şeyi mıknaıtslamış olmalı, deyince profesör kakhaha ile gülererek:

- Anlaşıldı, anlaşıldı, dedi. Bu elektriğin bize ettiğini görüyor musun?

O günden itibaren amcam bilginlerin en mutlusu oldu. Ben de artık insanların en mutlusuydum. Çünkü benim güzel nişanlım Graüben ile evlenerek profesörün vesayetinden çıkıp Königstrasse sokağındaki evimizde birlikte yaşamaya başladık.

